

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1945

Vyhlášené: 20.11.1945

Časová verzia predpisu účinná od: 20.11.1945

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

130.

Dekret presidenta republiky

ze dne 26. října 1945

o státní péči osvětové.

K návrhu vlády a po dohodě se Slovenskou národní radou ustanovují:

§ 1.

(1) Státní péči osvětovou, t. j. soustavnou kulturní a státně-politickou výchovu lidu vykonávají místní, okresní a zemské rady osvětové, na Slovensku místní a okresní rady osvětové a osvětová rada u pověřence pro školství a osvětu, které zároveň pečují s hlediska státně-politického i o ideovou koordinaci svépomocně organizované veřejné činnosti občanskovýchovné. Ústřední správu státní péče osvětové, jakož i vrchní dozor na veškerou veřejnou osvětovou a státně politickou výchovu lidu vykonává ministr školství a osvěty, na Slovensku pověřenec pro školství a osvětu podle zásad celkové státní kulturně-osvětové politiky.

(2) Státně politická výchova časové povahy přísluší ministerstvu informací.

§ 2.

(1) Osvětové rady jsou veřejnoprávní korporace a členství v nich jest čestné. Volby, po případě jmenování do osvětových rad se provedou tak, aby v nich byli zastoupeni pracovníci kulturních, odborových a zemědělských organizací a institucí.

(2) Osvětové rady se přičleňují k národním výborům jako výkonné orgány státní péče osvětové, kulturní referent národního výboru je zároveň předsedou osvětové rady.

(3) Místní rada osvětová je podřízena okresní radě osvětové a tato zemské radě osvětové, na Slovensku osvětové radě u pověřence pro školství a osvětu.

(4) Pro stanovené úkoly přidělí ministr školství a osvěty, na Slovensku pověřenec pro školství a osvětu, osvětovým radám potřebné odborné a pomocné síly. Zemským a okresním radám osvětovým budou dále přiděleni státní osvětoví instruktoři a státní knihovničtí instruktoři s titulem zemských a okresních inspektorů.

§ 3.

(1) V každé politické obci zřídí místní národní výbor (místní správní komise) místní radu osvětovou, která spravuje v obvodu své působnosti všechny veřejné osvětové záležitosti a provádí rozhodnutí a opatření místního národního výboru ve věcech osvětových.

(2) Nejvyšší počet členů místní rady osvětové jest dvacet a zvolí je místní národní výbor (místní správní komise).

(3) Pro města nad 50.000 obyvatel může vládní nařízení stanoviti odchylná organizační opatření.

§ 4.

(1) Každý okresní národní výbor (okresní správní komise) zřídí okresní radu osvětovou, která spravuje v obvodu své působnosti všechny veřejné osvětové záležitosti (věci lidové výchovy a lidového knihovnictví) a provádí rozhodnutí a opatření okresního národního výboru ve věcech osvětových.

(2) Nejvyšší počet všech členů okresní rady osvětové jest třicet. Dvě třetiny členů zvolí okresní národní výbor (okresní správní komise) a třetinu členů jmenuje z odborníků zemská rada osvětová a na Slovensku pověřenec pro školství a osvětu.

§ 5.

(1) Každý zemský národní výbor zřídí zemskou radu osvětovou, na Slovensku pověřenec pro školství a osvětu osvětovou radu u pověřence pro školství a osvětu, které spravují v obvodu své působnosti všechny veřejné osvětové záležitosti (věci lidové výchovy a lidového knihovnictví) a provádějí rozhodnutí a opatření zemského národního výboru, na Slovensku pověřence pro školství a osvětu, ve věcech osvětových.

(2) Nejvyšší počet všech členů zemské rady osvětové jest třicet. Dvě třetiny členů zvolí zemský národní výbor, na Slovensku Slovenská národní rada, a třetinu jmenuje z odborníků ministerstvo školství a osvěty, na Slovensku pověřenec pro školství a osvětu.

§ 6.

Podrobnosti o složení, organizaci a činnosti osvětových rad určí vláda nařízením.

§ 7.

(1) U ministerstva školství a osvěty se zřizuje Státní lidovýchovná rada (v dalším jen Rada) jako poradní sbor pro celostátní zásadní věci lidové výchovy se sídlem v Praze.

(2) Předsedu, jeho náměstký a ostatní členy Rady jmenuje ministr školství a osvěty v dohodě se zúčastněnými ministry a předsedou sboru pověřenců. Jmenování do Rady se provede tak, aby v ní byli aspoň dvěma třetinami zastoupeni osvětoví pracovníci, umělci, spisovatelé, novináři a vychovatelé mládeže. Tyto osoby budou jmenovány po slyšení jejich vrcholných (odborových, lidovýchovných a zemědělských) organizací. Nejvyšší počet všech členů Rady jest třicet. Slovensko v ní má poměrné zastoupení.

(3) Pověřenec pro školství a osvětu zřídí podle obdobných zásad Slovenskou lidovýchovnou radu se sídlem v Bratislavě jako poradní sbor pro zásadní lidovýchovné věci na Slovensku. Předsedu, jeho náměstký a ostatní členy jmenuje v dohodě se zúčastněnými pověřenci.

(4) Podrobnosti o složení, organizaci a činnosti Rad určí vláda nařízením.

§ 8.

Vědecké a odborné školení získávají lidovýchovní pracovníci:

- a) na vysokých školách, kde se zřídí zvláštní stolice lidové výchovy a zdravotnictví,
- b) na odborných školách lidové výchovy, které budou zřízeny,
- c) přednáškami znalců v posledních ročnících středních a odborných škol a učitelských ústavů,

d) vědeckou, badatelskou i odborně pomocnou činností státního ústavu výzkumného a technického pro osvětovou péči, který zřídí ministr školství a osvěty.

§ 9.

(1) Ministr školství a osvěty, na Slovensku pověřenec pro školství a osvětu zřídí na návrh osvětových rad pro soustavnou kulturní a státně politickou výchovu lidu veřejné lidové osvětové školy nižšího, vyššího i nejvyššího stupně. Nejvyšší lidové osvětové školy mají název „Lidová akademie“.

(2) Podrobné předpisy o správě a osnovách těchto škol vydá ministr školství a osvěty v dohodě se zúčastněnými ministry, na Slovensku též v dohodě s pověřencem pro školství a osvětu.

§ 10.

Osvětové rady mohou od veřejných zaměstnanců všech kategorií a služeb se souhlasem příslušných služebních úřadů požadovati, aby spolupůsobili ve státní péči osvětové v rozsahu daném potřebou. Povinně může býti uloženo toto spolupůsobení až do dvou hodin týdně.

§ 11.

(1) Služební místnosti a místnosti pro osvětové podniky, jichž je třeba, poskytnou obce ve stavu schopném provozu a služební místnosti udržují také ve stavu schopném provozu. Obce nesou s tím spojený náklad.

(2) Osobní náklady státní péče osvětové hradí stát.

(3) Obce, okresy a země přispívají na podniky státní péče osvětové pravidelnými povinnými příspěvky, které činí u obce za každého obyvatele obce 1.- Kčs ročně, u okresu a země po 0,50 Kčs ročně za každého obyvatele. Příspěvková povinnost nabývá účinnosti od 1. ledna 1946. Prvý příspěvek se zapraví za r. 1946.

(4) Rozsah a způsob plnění povinností obcí, okresů a zemí stanoví směrnice, jež vydá ministr školství a osvěty v dohodě s ministrem vnitra, financí a informací, a pověřencem pro školství a osvětu.

§ 12.

(1) Zákon ze dne 7. února 1919, č. 67 Sb., o organizaci lidových kursů občanské výchovy a prováděcí předpisy na jeho podkladě vydané, pokud odporují ustanovení tohoto dekretu, pozbývají účinnosti.

(2) Použitelnost vládního nařízení ze dne 11. května 1943, č. 126 Sb., o organizaci veřejné osvětové služby a všechny předpisy podle něho vydané se zrušují.

§ 13.

Tento dekret nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády.

Dr. Beneš v. r.

Fierlinger v. r.

David v. r.

Kopecký v. r.

Gottwald v. r.

Laušman v. r.

Široký v. r.

Ďuriš v. r.

Dr. Šrámek v. r.

Dr. Pietor v. r.

Ursíny v. r.

gen. Hasal v. r.

Masaryk v. r.

Hála v. r.

gen. Svoboda v. r.

Dr. Šoltész v. r.

Dr. Ripka v. r.

Dr. Procházka v. r.

Nosek v. r.

Majer v. r.

Dr. Šrobár v. r.

Dr. Clementis v. r.

Dr. Nejedlý v. r.

gen. Dr. Ferjenčík v. r.

Dr. Stránský v. r.

Lichner v. r.

